

Thuis sondevoeding geven aan uw kind (met een voedingspomp)

Uw kind kan niet of niet genoeg op de normale manier eten en heeft sondevoeding nodig. Omdat opname voor u en uw kind een ingrijpende gebeurtenis is, is het belangrijk de opnameperiode in het ziekenhuis zo kort mogelijk te houden. Het is mogelijk om sondevoeding thuis te geven. Daarom wordt vóór uw kind naar huis gaat, het geven van sondevoeding met u besproken. Wij gaan u dit aanleren en met u oefenen tot u het zelf kunt.

Gegevens over de sonde en de voeding van uw kind

Datum.....

Sondennummer.....

Merk sonde.....

Sonde verwisselen.....

Voedingsvoorschrift

Welke voeding.....

Toedieningsschema.....

.....

.....

Hoeveelheid.....

Opmerkingen.....

.....

.....

Wat is sondevoeding?

Sondevoeding is voeding die via een sonde in de maag komt. Sondevoeding kan gebruikt worden ter vervanging van normale voeding of als aanvulling hierop.

Waarom is sondevoeding nodig?

Uw kind krijgt sondevoeding omdat het niet of onvoldoende zelf kan eten. Hiervoor hoeft uw kind niet opgenomen te blijven. Het geven van sondevoeding oefent en leert u onder begeleiding van een verpleegkundige tijdens de opname.

Verschillende redenen kunnen zijn:

- Verminderde eetlust;
- Maag- en/of darmafwijkingen;
- Kinderen met verschillende vormen van kanker die door hun ziekte niet of niet genoeg kunnen eten;
- Hartafwijkingen, door gebrek aan energie;
- Eet- en of slikproblemen;
- Nierafwijkingen;
- Achterstand in de lichamelijke en/of geestelijke ontwikkeling;
- Een combinatie van bovengenoemde problemen.

Het voordeel van sondevoeding

- Uw kind hoeft niet te eten of drinken, dus de voedingsmomenten worden ontspannen;
- Uw kind houdt energie over om andere dingen te doen en kan zich hierdoor beter ontwikkelen;
- Ook u houdt meer tijd en energie over en kunt die samen met uw kind op een andere manier besteden.

Almelo

Zilvermeeuw 1

Postbus 7600

7600 SZ Almelo

Hengelo

Geerdinksweg 141

Postbus 546

7550 AM Hengelo

 facebook.com/ZGTinfo

 twitter.com/ZGT_info

 linkedin.com/company/zgt

 youtube.com/user/ZGTinfo

 zgt.nl - zgt.nl/mijnzgt

Waar bevindt de sonde zich in het lichaam?

De sonde gaat door één van de neusgaten via de keelholte en de slokdarm naar de maag.

Wie brengt de sonde in?

De sonde wordt tijdens de opname door een verpleegkundige van de afdeling kindergeneeskunde ingebracht. Thuis door een verpleegkundige van het team Medisch Technisch Handelen (MTH team) of een verpleegkundige van de kinderthuiszorg. Het inbrengen van een sonde kan wel een vervelende ervaring zijn voor uw kind. Afhankelijk van de leeftijd van het kind kan het nodig zijn om de sonde met twee mensen in te brengen.

Het inbrengen van de sonde kan op verschillende manieren (houdingen) en is afhankelijk van de situatie op dat moment. U kunt uw kind op schoot nemen en tegelijkertijd vasthouden en troosten, terwijl de ander de sonde inbrengt. Mocht uw kind onrustig zijn en zich erg verzetten, kan het beter zijn dat de sonde wordt ingebracht terwijl uw kind op de rug ligt.

Bij een ouder kind kan het helpen, wanneer het voor en tijdens het inbrengen van de sonde iets door een rietje drinkt. Het kan de spanning verminderen als het kind de kans krijgt om 'stop' te zeggen als het even niet meer gaat.

Ook kunnen we de voorlichtingskoffer 'Happie' gebruiken. In deze koffer zit materiaal om het inbrengen van de sonde wat beter aan het kind uit te leggen..

De meeste kinderen hebben na enige tijd weinig tot geen last meer van de sonde, we hopen dat dit ook voor u en uw kind geldt.

Komt u naar de kinderafdeling om de sonde opnieuw in te laten brengen, neemt u dan een sonde van thuis mee.

Hoe lang kan de sonde blijven zitten?

De sonde kan zes weken inblijven. Als de sonde er per ongeluk uit gaat, kunt u het beste de sonde eerst met koud en dan met heet stromend water doorspoelen en schoon bewaren.

Bel daarna het team dat u thuis begeleidt om de sonde opnieuw in te brengen.

Sonde vastplakken

- Knip een rondje uit de brede pleister voor op de wang;
- Knip ook een rondje van de huidbeschermende pleister voor op de wang;
- Plak het rondje van de huidbeschermende pleister op de wang, leg de sonde erop en plak deze vast met het rondje geknipt uit de brede pleister. Dit is een lastige handeling. U kunt dit het beste met zijn tweeën doen;
- Let op dat de sonde niet tegen het neusgat duwt om te voorkomen dat irritaties en drukplekken optreden;
- Doe de sonde eventueel onder de kleding en/of plak het vast met een pleister op de rug om te voorkomen dat uw kind zich in de sonde vastdraait.

Controle sonde voor toedienen voeding

- Controleer de ligging van de sonde. Dit kan op de volgende manier:
- Kijk of het markeerpunt van de sonde bij het neusgat zit. Is dit het geval en heeft uw kind niet gespuugd of gehoest, dan kunt u ervan uit gaan dat de sonde goed zit.
- Bij twijfel; bevestig een 10 ml spuit op de sonde en probeer wat maaginhoud op te zuigen. Lukt dit? Spuit de inhoud dan voorzichtig weer terug;
- Eventueel het opgezogen materiaal uit de maag controleren met een PH strip;
- Daarna kunt u de sondevoeding geven;
- Lukt het niet: spuit 2 ml lucht (snel) in de sonde en probeer opnieuw maaginhoud op te zuigen;

- Geen resultaat? Leg uw kind in een andere houding, wacht even en probeer het nog opnieuw;
- Geen resultaat? Wacht 15 minuten en herhaal bovenstaande handelingen;
- Nog geen resultaat? Bel dan het desbetreffende team om de sonde opnieuw in te laten brengen.

Wat moet u doen om de sondevoeding te geven?

Vorbereiding

- Vertel uw kind wat u gaat doen;
- Was uw handen;
- Leg alle benodigdheden klaar;
- Kijk of de sonde nog is vastgeplakt. Zo niet, vervang dan eerst de pleisters;
- Controleer de ligging van de sonde;
- Leg het voedingssysteem in de voedingpomp volgens de gebruiksaanwijzing;
- Zet de voedingpomp aan;
- Laat het voedingssysteem zich vullen volgens de gebruiksaanwijzing;
- Stel de inloopsnelheid in en de toe te dienen hoeveelheid sondevoeding;
- Sluit het voedingssysteem aan op de sonde;
- Schakel de voedingpomp in;
- Let tijdens het inlopen op reacties als misselijkheid, hoesten en spugen;
- Las eventueel een pauze in zodat uw kind de voeding beter verdraagt of zet de pompsnelheid wat lager;
- Koppel na afloop het toedieningssysteem af, sluit het systeem af met het dopje en bewaar het in een schone doek. Vervang elke 24 uur het toedieningssysteem;
- Spuit de sonde door met 4 ml water. Dit voorkomt het verstopt raken. Sluit de sonde daarna af;
- Bij continue sondevoeding is het belangrijk dat u drie keer per dag de sonde doorspuit om verstopping te voorkomen;
- Spuiten onder de kraan eerst met koud en daarna met warm water uitspoelen.

De stamper en huls pas weer in elkaar zetten bij het volgende gebruik;

- Schoon en droog bewaren in een dagelijks te vervangen schone doek.

Mond- en neusverzorging

Voor kinderen die uitsluitend sondevoeding krijgen, is een goede mondverzorging (drie maal daags tandenpoetsen) belangrijk om infecties te voorkomen. Gebruik zo nodig neusdruppels met een zoutoplossing om de neus schoon te houden.

Het geven van medicijnen via de sonde

De medicijnen die uw kind moet innemen kunnen in de meeste gevallen ook via de sonde gegeven worden. Vraag altijd aan uw arts of apotheek of de medicijnen samen met de voeding kunnen worden ingenomen. Om verstopping te voorkomen, dient u de sonde na het geven van de medicijnen door te spuiten met 4 ml water.

Bewaren van sondevoeding

- Controleer de houdbaarheidsdatum;
- Voor het toedienen de voeding op kamertemperatuur brengen;
- Vervang dagelijks het toedieningssysteem en verdere materialen.

Kant-en-klare fabrieksvoeding

- Kan direct aangehangen worden en per bolus of continu worden toegediend. Deze voeding mag 24 uur blijven aanhangen;
- Maximale pauze tussen twee voedingen van acht uur, anders de voeding en het systeem vervangen;
- Kant-en-klare voeding die is overgegoten in een container of fles mag acht uur blijven aanhangen;
- Restanten voeding mogen maximaal 24 uur in de koelkast op 4 - 7°C bewaard worden.

Zelfbereide voedingen

- Maximaal 24 uur bewaren in de koelkast op 4 - 7°C;
- Maximaal acht uur aanhangen.

Verpleegafdeling kindergeneeskunde

Ziekenhuislocatie Almelo,
telefoonnummer 088 708 44 50.

Polikliniek kindergeneeskunde

Ziekenhuislocatie Almelo,
telefoonnummer 088 708 31 20.

Tot slot

Deze folder geeft algemene voorlichting en is bedoeld als ondersteuning naast het gesprek met de kinderarts. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, neem dan op werkdagen contact op met de polikliniek kindergeneeskunde.

Problemen die zich thuis kunnen voordoen

Verslikken

Let op de volgende symptomen en raadpleeg de arts als deze aanhouden:

- Hoesten, rochelen;
- Kortademigheid;
- Snelle ademhaling;
- Hoorbare ademhaling.

Mogelijke oorzaak	Voorkomen of verhelpen
De sonde bevindt zich niet op de juiste plaats.	<ul style="list-style-type: none"> • Controleer de sonde en indien nodig verwijderen.
De voedingen zijn te snel op elkaar gegeven.	<ul style="list-style-type: none"> • Wacht minimaal een uur met het geven van een nieuwe voeding.

Voeding wil niet door de sonde

Mogelijke oorzaak	Voorkomen of verhelpen
Knik in de sonde.	<ul style="list-style-type: none"> • Verwijder de sonde en bel het desbetreffende team.
De voeding is te dik.	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik een kleinere spuit van bijvoorbeeld 5 ml of overleg over een dikkere sonde.
Er bevinden zich nog medicijnen of oude voeding in de sonde.	<ul style="list-style-type: none"> • Spuit de sonde na elke voeding met minimaal 4 ml water na en geef de medicijnen niet via de sonde. • Indien verstopt; spuit de sonde door met minimaal 4 ml warm water. Het ingespoten water met kracht inspuiten en weer terugzuigen tot het water in de sonde beweegt. • Als de sonde niet is door te spuiten het desbetreffende team bellen.

Braken en/of diarree (buikkrampen, misselijkheid, opgezet gevoel)

Mogelijke oorzaken	Voorkomen of verhelpen
De voeding te snel laten inlopen.	<ul style="list-style-type: none"> • Geef de voeding langzamer.
Te koude of te warme voeding.	<ul style="list-style-type: none"> • De voeding voor gebruik opwarmen tot lichaams- of kamertemperatuur.
Bedorven voeding door; verkeerd bewaren en/of onhygiënische bereidingswijze.	<ul style="list-style-type: none"> • Schoon materiaal gebruiken; handen wassen voor de bereiding. De voeding niet langer dan 24 uur in de koelkast bewaren.
Niet verdragen van de voeding.	<ul style="list-style-type: none"> • Is de diarree of het spugen aanhoudt, neem dan contact op met de arts.

Let op; de hoeveelheid ontlasting wordt door sondevoeding minder en de samenstelling anders, bijvoorbeeld dunner en/of wat slijmeriger.

Obstipatie (geen ontlasting meer, langer dan drie dagen)

Mogelijke oorzaak	Voorkomen of verhelpen
Te weinig lichaamsbeweging.	<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleer uw kind tot meer bewegen, bijvoorbeeld een spelletje.
Te weinig vezels in de voeding.	<ul style="list-style-type: none"> • Indien toegestaan naast de sondevoeding bijvoorbeeld vezelrijke voeding.
De samenstelling van de voeding.	<ul style="list-style-type: none"> • Controleer de bereidingswijze opnieuw; overleg zo nodig met de arts.
Bepaalde medicijnen.	<ul style="list-style-type: none"> • Overleg met de arts.